

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata nieistotowa
bez odroczenia:
Na rok . . . 9 r.
Za 6 miesięcy . . . 4 50 k.
„ 3 miesiące . . . 2 25 k.
„ 1 miesiąc . . . 75 k.
„ odroczenia dopłaca się

Prenumerata zamiejscowa
z odroczką pocztą:
Na rok . . . 12 r.
„ 6 miesięcy . . . 6 „
„ 3 miesiące . . . 3 „
„ 1 miesiąc . . . 1 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olechinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK DWUNASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miej-
sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. —
Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W czwartek, 11 (23) grudnia, — św. Daniła i Łuki p.
W piątek, 12 (24) grudnia, — św. Spiridona prp.
W sobotę, 13 (25) grudnia — św. Ewstratja, Awks. mucz.

Wschód i zachód Słońca.

Słońce wschodzi o godzinie 8 minut 10 rano.
zachodzi o godzinie 3 minut 48 wieczór.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą.
Stop 3 cali 11.

Kalendarz rzymsko-katolicki

W czwartek, 11 (23) grudnia, — św. Wiktorji panny.
W piątek, 12 (24) grudnia, — Wigilia. Adama i Ewy.
W sobotę, 13 (25) grudnia, — Nar. Chrystusa Pana.

PRENUMERATA

„DZIENNIK WARSZAWSKI”
w 1876 r.

Cena prenumeraty dla mieszkańców Warszawy.
Bez rozsyłki: na rok 9 rs.; — na 6 miesięcy 4 rs.
50 kop.; — na 3 miesiące 2 rs. 25 k.; — na 1 mie-
siąc 75 kop.
Za przesyłkę do domu dopłaca się miesięcznie
5 kopiejek.

Cena prenumeraty zamiejscowej.
Na rok 12 rs.; — na 6 miesięcy 6 rs.; — na 3 mie-
siące 3 rs.; — na 1 miesiąc 1 rs.

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w kan-
torze głównym Redakcji „Dzienników Warszaw-
skich” przy ulicy Miodowej Nr. 487 (18).

DZIAŁ URZĘDOWY.

* Rada Wojenna, w kwestji o emeryturze dla ro-
dzin wojskowych, uznanych za zmarłych w skutku ran,
podczas pozostawiania na posadach klasowych, uchwa-
liła:

Nadane w punkcie 3 Najwyższej rozkierzonej uchwa-
ły Rady Wojennej, ogłoszonej w rozkazie w wydziale
Wojny 1870 roku № 270, zaliczonym do 1 i 2 klasy
ranionych, oficerom zajmującym posady klasowe, któ-
rzy nie przestężyli w wojsku lat 15, prawo pobierania
emerytury według rangi, a nie według posady, roz-
ciągnąć na rodziny takich ranionych, zmarłych w skut-
ku ran w służbie, a prztem zaliczonych nie tylko do
1 i 2 klasy ranionych, ale także i do 3 klasy ranio-
nych.

Uchwała ta, 18 listopada roku bieżącego została Naj-
wyższej zatwierdzona.

* Przed zbudowaniem nowego kanału ładogskiego
Cesarza Aleksandra II, dawny kanał ładogski, nazwa-
ny następnie kanałem Cesarza Piotra Wielkiego, stan-
owił jedyną drogę splawną dla dowozu z rzeki Wol-
gi artykułów do stolicy i na handel zagraniczny, a po-
niważ na końcach tego kanału zbudowane były szlu-
zy opóźniające przepuszczanie statków, przeto z roz-
kazu spoczywającej w Bogu Cesarzowej Katarzyny II
przekopane zostały w miastach Nowej Ładodzie i Schlüs-
selburgu drugie ujścia tego kanału, które od tego
czasu, dla odróżnienia od pierwotnych, nazywały się
nowemi.

Obecnie, Najjaśniejszy Pan, dla uwiecznienia pa-
mieci Wielkiego Monarchy i Monarchini, za których
wykopane zostały pomienione ujścia, na najpoddanniej-
sze przedstawienie Ministra Drog Komunikacji, 3 li-
stopada roku bieżącego, Najwyższej raczył rozkazać
nazywać pierwotne ujścia, ujściami „Piotra”, a nazy-
wane nowemi — „Katarzyny.”

* Najjaśniejszy Pan oznajmia Monarsze zadowolenie jene-
ral-lejtnantowi, baronowi *Indreniusowi* — za wzorowe wykonanie
powierzonego mu poruczenia pod względem sprawowania, pod-
czas urlopu jenerał-adjutanta hrabiego Adlerberga 3, obowiązków
jenerał-gubernatora Wielkiego Księstwa Finlandzkiego i dowo-
dzącego wojskami finlandzkiego okręgu wojskowego.

* Najwyższe upoważniono do przyjęcia i noszenia orderów za-
granicznych: hiszpańskich: Karola III klasy 1-ej — star-
szego radcę Ministerstwa Spraw Zagranicznych, rzeczywistego
radcę tajnego barona *Jomini* i członka rady Ministerstwa, sekre-
tarsza stanu, radcę tajnego *Hamburgera*; Izabeli Katoli-
ckiej 1-ej klasy — dyrektora departamentu stosunków we-
wnętrznych, rzeczywistego radcę stanu barona *von der Osten-
Sackena*.

* Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Ministerstwa Spraw Za-
granicznych, 2 grudnia r. b., awansowany został za-
odznaczenie się, dyrektor departamentu azjatyckiego, rad-
ca tajny *Stremouchow* — na rzeczywistego radcę taj-
nego; mianowany został nadzwyczajny poseł i pełno-
mocny minister przy dworze najjaśniejszego Króla Szwedzkiego
i Norweskiego, radca tajny *Girs* — Towarzystwem Ministra Spraw
Zagranicznych; uwolniony został ze służby, na
własne żądanie, z powodu interesów familijnych i zupeł-
nie nadwątłego zdrowia, dyrektor departamentu azjatyckiego,
rzeczywisty radca tajny *Stremouchow*.

* Za Najwyższem zezwoleniem poruczone zostało To-
warzystwu Ministra Spraw Zagranicznych, radcy tajemnemu *Gir-
sowi* — niezależnie od sprawowania obowiązków tej posady, zarzą-
dzanie departamentem azjatyckim, z prawami dyrektora.

* Przez Najwyższe rozkazy w wydziale Wojny, w St.-Pe-
tersburgu:

1) 29 listopada r. b., przetranslokowany zo-
stał major 3-go bataljonu strzelców *Tymiški* — do 18-go
bataljonu strzelców.

2) 30 listopada r. b., mianowani zostali: starszy
adjutant sztabu 3-ej dywizji kawalerji poprzedniego składu, za-
liczony do kawalerji armji rotmistrz *Łoski* — starszym adjutan-
tem sztabu 5-ej dywizji kawalerji nowego składu, z pozostawie-
niem w kawalerji armji; dowódca 5-go bataljonu saperów, pul-
kownik *Czistiakow* — dowódcą 29 czernihowskiego pułku pie-
choty imienia jenerał-feldmarszałka hrabiego Dybieza Zabalkań-
skiego, na miejsce pułkownika *Tarasienkowa*, który zaliczony
został do piechoty armji i wojsk zapasowych; zaliczony
został do bataljonów saperów, z odkomenderowaniem do Mi-
kołajewskiej akademii inżynierji, porucznik 8-ej brygady arty-
lerji *Bankow*.

Okólniki, w zastępstwie Ministra Spraw Wewnętrznych,
Towarzysza Ministra do gubernatorów.

I.

(29 października 1875 r., Nr. 107).

Według ustawy, o obowiązku służby wojskowej,
wszystkie osoby podlegające powołaniu do wykonania
tego obowiązku, powinny być rewidowane i przyjmowa-
ne do służby w punkcie powołania tego rewiru, do
którego powoływani są zapisani, lub należą ze wzglę-
du swego zapisania do wykazu ludności (art. 67, 94,
95, 134, 144 i 146 ust. o ob. s. wojsk.), i ci z nich,
którzy według wyciągniętego numeru losu będą pod-
legali wejściu do wojsk starych, a na czas rewizji
powoływanych do punktu powołania nie stawia się i nie
przedstawia usprawiedliwionych przyczyn niestawie-
nictwa, podlegają karze oznaczonej w art. 214 ustawy.
Przenoszenie się z jednego rewiru do drugiego dopu-
szcza się nie inaczej, jak z zachowaniem przepisów,
zawartych w art. 119 — 121 ust. o ob. s. wojsk. i
zależy od wzajemnego porozumienia się — co do osób
zapisanych do podatkowego wykazu ludności i podle-
gających zapisaniu do takowego — zarządu właściwego
lub miejskiego tak wybranego przez nie nowego re-
wiru, jak i rewiru w którym były zapisane, a co do
pozostałych osób — od porozumienia się instytucji za-
wiadujących czynnościami powołania w jednym i dru-
gim rewirze; również uznanie za usprawiedliwione przy-
czyn opóźnienia złożenia deklaracji o przeniesieniu się
do drugiego rewiru, zależy od instytucji zawiadującej
rewirem powołania, do którego przagnąć przenieść się
był zapisany lub należał według miejsca swego zapi-
sania w wykazie ludności.

Z podanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
prośb osób podlegających powołaniu, o upoważnienie
do zwiedzenia ich i przyjęcia do służby w miejscach
ich zamieszkania, okazało się, że ludność jeszcze do-
tychczas nie obznajmiła się, tak z prawem nadanem
wszystkim osobom podlegającym obowiązkowi służby
wojskowej, stawiania się do powołania i nie w tym
rewirze powołania, w którym są zapisane, pod wa-
runkiem jedynie wczesnego, przed nastąpieniem powo-
łania, przeniesienia się do tego rewiru, jak i z samym
sposobem pomienionego przenoszenia się. W skutku pod-
obnej nieznajomości przepisów ustawy o przenoszeniu się
z jednego rewiru do drugiego, wielu z powoływanych,
podczas powołania nawet w roku bieżącym, udając się
do punktów powołania rewirów, według miejsca swego
zapisania, często bardzo odległych od stałego ich
miejscza zamieszkania, niszczyli swe gospodarstwo i po-
zbawiali się zwykłych zatrudnień, kiedy według wy-
ciągniętego losu, mogli podlegać tylko zaliczeniu do
pospolitego ruszenia.

W obec powyższego, za porozumieniem się z Mi-
nistrem Wojny, uprzejmie proszę jaśnie wielmożnego
pana o wydanie rozporządzenia, żeby dla o ile moż-
ności największego i najlepszego obeznania się podle-
gających powołaniu do wykonywania obowiązku służby
wojskowej z ich prawami co do przenoszenia się z je-
dnego rewiru do drugiego i samym sposobem przeno-
szenia się, jednocześnie z odczytaniem list powołania
na zebraniach wiejskich (art. 115 ustawy), były wyja-
śniane przepisy o przenoszeniu się, zawarte w art. 119
i 120 ustawy i niezależnie od tego wywieszone w wi-
docznych miejscach na wszystkich kompletach do obo-
wiazku służby wojskowej, miejskich zarządach gmin-
nych i zarządach włościowych, drukowane przepisy o
przenoszeniu się, z należytemi wyjaśnieniami odpowie-
dnie do warunków miejscowych.

II.

(1 grudnia 1875 r., № 108).

Niektórzy gubernatorowie wniosli do Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych kwestję: na ukończenie powo-
łania, którego rodzaju powinny przechodzić oso-
by, nie przyjęte przez gromady do ich grona, po wy-
daniu na nich wyroków sądowych i następnie zesłane
do Syberji na osiedlenie.

W skutku tego, za porozumieniem się z Ministrem
Wojny, uprzejmie proszę jaśnie wielmożnego pana o
zawiadomienie kompletów do obowiązku służby wojs-
kowej powierzonej panu gubernacji do należytego wy-
konania i zastosowania się, że pomienione osoby na-
leży przyjmować na rachunek tego roku, kiedy będą
ciągnięty losy, ponieważ podchodzą one pod działanie

art. 147, 150 i 151 ust. o ob. s. wojsk. Dla tego
zwierzchność, pod zawiadywanie której wysyłają się
w celu osiedlenia do Syberji osoby, nie przyjęte przez
gromady do ich grona, powinna dowiadywać się o
tych z nich, które nie odbyły obowiązku służby wojs-
kowej według wyciągniętego losu na miejscu przed
wysłaniem na Syberję; następnie kompleta do obo-
wiazku służby wojskowej, przy przyjęciu pomienio-
nych osób do służby wojskowej, obowiązane są bez-
zwłocznie zawiadamiać ten komplet do obowiązku słu-
żby wojskowej, w którym wyciągnęły los, dla wyda-
nia przez takowy odpowiednich rozporządzeń, według
art. 151 ustawy, o powracaniu z wojska przyjętych
w zamian nich osób drogą ustanowioną.

* Departament Poczt. W Krasnowodzku, znajdują-
cym się w granicach zakaspiskiego okręgu wojskowe-
go, ustanowiony został oddział pocztowy, w miastecz-
kach zaś Jabłonowie, w powiecie Lubeńskim, w gu-
bernji Półtawskiej, odległym o 36 wiorst od miasta
Łubn drogą boczną i w Holszynie, w powiecie Osz-
miańskim, w gubernji Wileńskiej, odległym o 18
wiorst od m. Oszmiany, otwarte zostały przyjmowa-
nie i wydawanie wszelkiego rodzaju korespondencji.

* Departament Telegrafów. 1. Od miasta Moksza-
nu urządzona została linja telegraficzna do m. Jnsaru
(w gubernji Penzeńskiej), gdzie otwarta została te-
legraficzna stacja z przyjmowaniem depesz koresponden-
cji wewnętrznej.

2. Na istniejącej linji telegraficznej od Kamieńca
Podolskiego do Mohylewa Podolskiego, w miasteczku
Dunajowcach i w mieście Nowej Uszycy (w gubernji
Podolskiej), otwarte zostały stacje telegraficzne z przy-
mowaniem depesz korespondencji wewnętrznej.

3. Od Delizanu urządzona została linja telegrafi-
czna do twierdzy Dżetał-Ogły (w gubernji Tyfłiskiej),
gdzie otwarta została stacja telegraficzna z przy-
mowaniem depesz korespondencji wewnętrznej.

* Wyjechali z Warszawy: jenerał piechoty *Maniu-
kin* — do Siedlec; rzeczywisty radca stanu *Wyszewatow* —
do St. Petersburga.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* Ceny targowe zboża i innych artykułów żywności
w mieście Lublinie, od 22 do 29 listopada (od 4 do 11
grudnia) 1875 r. Za czetwiert: pszenicy 9 rs. 61 kop.,
żyta 6 rs. 25 kop., jęczmienia 6 rs. 25 kop., owsa 5
rs. 65 kop., gryki 4 rs. 67 kop., prosa 4 rs. 67
kop., grochu 11 rs. 5 kop., kartofli 1 rs. 55 kop.,
kaszy jaglanej 13 rs. 10 kop., jęczmiennej 10 rs. 22
kop., gryczanej grubej 9 rs. 83 kop., drobnej 14 rs.
33 kop., maki pszennej 1-go gatunku 10 rs. 65 kop.,
2-go gatunku 8 rs. 60 kop., maki żytniej 1-go ga-
tunku 6 rs. 78 kop., 2-go gatunku 5 rs. 89 kop.; za
funt: chleba pyłowego 3 kop., razowego 2 kop.,
wołowiny 8 kop., cielęciny 7½ kop., wieprzowiny 9
kop., baraniny 5 kop.; za pud: siana 50 kop., słomy
35 kop.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

* Warszawskie Towarzystwo Lekarskie, założone 6
(18) grudnia 1820 roku, za upoważnieniem byłego Na-
miestnika w Królestwie Polskim, stanowi zebranie
naukowe, mające na celu doskonalenie sztuki lekarskiej
i zbliżanie pomiędzy sobą osób, zajmujących się tą
nauką, nadając im możność wymiany pomiędzy sobą
uwag i wniosków, ściągających się właścicieli do przed-
miotów medycyny. W tym celu pomienione Towarzy-
stwo wydaje oddzielne pismo, pod tytułem *Pamiętnik
Warszawskiego Towarzystwa Lekarskiego*, które, oprócz
obowiązkowego rozsyłania wszystkim członkom pomie-
nionego Towarzystwa miało jeszcze w ostatnich czasach
przeszło 40 postronnych prenumeratorów.

Z sprawozdania warszawskiego Towarzystwa lekar-
skiego za 1874 rok, okazuje się, że Towarzystwo to
składało się z 14 honorowych i 76 czynnych człon-
ków, oraz 113 członków korespondentów. Dochód ze
składek członków i innych źródeł w 1874 r. wynosił
2,490 rub., z czego w ciągu roku wydano 2,484 rub.
89 kop. i na początek roku bieżącego pozostawało w
kasie Towarzystwa w gotówiznie 5 rub. 11 kop. Oprócz

tego pod zawiadywaniem warszawskiego Towarzystwa
lekarskiego znajdują się kapitały, zapisane mu przez
różne osoby dobroczynne, z specjalnem przeznaczeniem,
jako to, na wsparcia rozmaitym osobom i na nagrody
konkursowe; kapitały tego rodzaju wynosiły 14,016 rs.
i były w części ulokowane na nieruchomościach, w czę-
ści złożone w Banku Polskim na procent. W począt-
ku 1872 roku, za kapitał zapisany przez doktora Ba-
cewicza w kwocie 27,333 rub. 5 kop., Towarzystwo
nabyło dom murowany, część którego przebudowana
została na lokal dla samego Towarzystwa; a ponieważ
dom ten wraz z przebudowaniem kosztował Towarzy-
stwo około 60,000 rub., przeto brakująca suma została
zapożyczona z zahypotekowaniem jej na nabytej nieru-
chomości i spłaca się z dochodu z wynajmowanych w
tymże domu lokali.

W zawiadywaniu tegoż Towarzystwa, na zasadzie
postanowienia b. Rady Administracyjnej Królestwa Pol-
skiego z 12 (24) listopada 1857 r. znajduje się kapitał
na wsparcia dla zubożałych lekarzy, oraz wdów i sie-
rot po nich. Uczestnikami takowej, składającymi mie-
sięcznie od 30 kop. do 1 rub. są przeważnie tylko le-
karze cywilni. Fundusze tej kasy stanowią: procenta
od kapitału żelaznego 32,327 rub. 10 kop., utworzone-
go z różnych ofiar i zapisów założycieli kasy i lekarzy
miejscowych, oraz składki członków.

W ciągu 1874 r. Towarzystwo udzieliło wsparcia
72 osobom, w kwocie 3,857 rub.

Warszawskie Towarzystwo Lekarskie, pod względem
czasu swego założenia, należy do najstarszych instytu-
cji podobnego rodzaju, nie tylko w Warszawie, ale w
całym Królestwie Polskim.

* W zeszłą niedzielę, 7 (19) b. m., odbyte zostały
egzamina roczne w szkole niedzielno-rzemieślniczej o
4-eh klasach, mieszczącej się w gmachu szkoły realnej
rządowej, pod prezydencją inspektora szkół m. War-
szawy i w obecności delegowanych ze strony Magi-
stratu.

W ciągu roku bieżącego uczęszczało do tej szkoły
715 terminatorów rzemieślniczych; do wszystkich zaś
dwunastu szkół niedzielno-rzemieślniczych, znajdujących
się w Warszawie, uczęszczało w tymże roku 4,779
terminatorów rzemieślniczych.

* Z litografji Ottona Flecka (na Krakowskiem-
Przedmieściu N. 427) wyszedł i jest do sprzedania w
księgarniach: *Rusko-polski kalendarz ścienny na kart-
kach, na 1876 rok*. Kalendarz ten zawiera wykaz świę-
tych kościołów prawosławnego i rzymsko-katolickiego
na każdy dzień, tudzież dni galowych i uroczystości
kościelnych i postów, jak również miesięcy i dni po-
dług starego i nowego stylu. Cena egzemplarza 35 kop.

* Wezoraj, w dalszym ciągu ciągnięcia 5-ej klasy
125-ej Loterji Klasycznej, z odcigniętych 700 Nume-
rów, znaczniejsze wygrane padły na Numery następu-
jące: N-ra: 3,759, 4,084, 5,367, 8,453, 11,444 i 18,670
wygrały po rs. 1,000, Nr. 12,260 rs. 500, a N-ra: 5,744,
10,050, 14,137, 21,704 i 22,174 po rs. 200.

* *Warszawska Gazeta Policyjna* zamieszcza następujący
wypadek miejski:

— W dniu onegdajszym, o godzinie 2¾ w nocy, w domu
pod № 11 przy ulicy Marszałkowskiej, zapaliła się stajnia dre-
wniana, należąca do właściciela omnibusów Machonbauma, od
której ogień dostał się do sąsiedniej posesji: № 9, należącej do
bankiera Bergsona. W pierwszym z tych domów, spaliła się staj-
nia rzeczona, z 42 końmi, 4-ma okwipazami, uprzężą, sianem,
słomą, owsem i sieczkarnią, jak również meble gięte wiejskie,
znajdujące się w tej stajni pod strychem, należące do brata Ma-
chonbauma, Adolfa, zaś w drugim domu, w części zgorzały, w
części rozebrane zostały wozownia, stajnia i altana w ogrodzie;
dalsze szeregienie się ognia, działaniem wszystkich części strazy
ogniowej powstrzymano. Budowie i wszystkie ruchomości Ma-
chonbauma były ubezpieczone; straty w spalonych ruchomościach
Machonbaum podaje na sumę około rs. 15,000, a w nieubez-
pieczonych meblach brata jego na rs. 7,000; straty poniesione
przez Bergsona dotąd nie są obliczone. Przyczyną tego poża-
ru, jak wnoszą należy, było nieostrożne obchodzenie się z ogniem
ze strony sług Machonbauma, o czem prowadzi się śledztwo.

* Tydzień handlowy. Wyjątkowo silne mrozy, paunujące na całym kontynencie i w Anglii, wywołały wprawdzie silniejsze usposobienie na rynkach zbożowych zagranicznych. Znacznie jednak zapasy znajdujące się w Anglii, oraz ciągle przybywające ładunki z Atlantyku, nie pozwalają na obszerniejszy rozwój interesu, tembardziej, że kupcy przy zbliżających się świętach, wstrzymują się z zawieraniem znaczniejszych transakcji. Targi kontynentu odznaczają się zupełnym zastojem.

Na targu warszawskim interes zbożowy w ogóle był mało ożywiony, a ceny gatunków przednich zdolały się utrzymać, poślednie gatunki utraciły. *Pszonicy* dowozy były średnie, ziarno wyborowe płacone było po cenach niezmiennych. Na gatunki średnie mniejszy odyt, pszenica wyborowa osiągnęła rs. 7,50—7,35—7,20, jasno-petra rs. 6,90—7,05; dobra petra i czysta rs. 6,75—6,90, cokolwiek obsadzona rs. 6,30—6,60, smolna i ordynaryjna rs. 5,40—5,70 za korzec. *Żyto* przednie osiągnęło rs. 4,90—4,95; średnie rs. 4,80—4,85, ordynaryjne rs. 4,35—4,50. *Jęczmień* przy rozwiniętej czynności browarów naszych chętnie nabywany, dwurzędowy osiągnął rs. 4,80—4,95; czterorzędowy rs. 4,50—4,65. *Owies* ceny bezmienne, płać rs. 3,15—3,30. *Groch* polny osiągnął rs. 6,75—7,20. *Fasola* płać rs. 6,60—6,75. *Ziemia* obniżyła się, płać rs. 1,20—1,65 za korzec. *Maki* ceny niezmiennie.

Okowity ceny przy zmniejszonych dowozach w końcu tygodnia cokolwiek się podniosły, płać do 833³ kop. za wiadro.

Cukier. Ruch w interesie rafinady w minionym tygodniu mało był ożywiony. Pomimo bliskości świąt i występującej potrzeby, posiadacze w pierwszym ręku mało co zbywają, za to agenci i spekulanci, czyli posiadacze w drugim ręku, sprzedają po cenach obniżonych. Z znaczniejszych sprzedaży zbyto partje Rytwian po rs. 3,90, a z mączki 8,000 pudów Krasieńca i Młodziejczyka po rs. 3,22 1/2, 800 worków Strzelca po rs. 3,25. W pojedynczej sprzedaży płać za rafinadę pierwszego gatunku rs. 4, za drugorzędne gatunki rs. 3,90 i niżej, za mączkę w pojedynczej sprzedaży płać stosownie do gatunku po rs. 3,27 1/2 za kamień 24-funtowy. (*Gaz. Handl.*)

Z INNYCH GUBERNIJ.

* Akademia Mikołajowska sztabu jenerałnego, ce-niąc wysoce czyny wojenne jego cesarsko-królewskiej wysokości **Arcyksięcia Austrjackiego Alberta**—jak donosi *Ruski Inwalid*, upraszała, i 30 listopada (12 grudnia) r. b. uzyskała Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zezwolenie, na nadanie arcyksięciu godności członka honorowego akademii.

Dnia 3 (15) grudnia, naczelnik akademii, z wszystkimi profesorami przedmiotów głównych, wykładanych w akademii, tudzież w obecności Ministra Wojny i naczelnika sztabu głównego, podali arcyksięciu adres, w którym, obok prośby o przyjęcie godności członka honorowego akademii, powiedziano między innemi, że akademja szczerze się będzie widzała imię jego wysokości w wykazie swoich członków, do liczby których należał także najdostojniejszy jego ojciec, znakomity autor i wódz, Arcyksiążę Karol Austrjański.

Po odczycaniu adresu, naczelnik akademii przedstawił jego wysokości profesorów. Arcyksiążę przemówił do każdego z nich w kilku wyrazach, dotyczących przeważnie stanu tegoczesnego nauk będących przedmiotem wykładów akademickich.

Następnie jego wysokość oświadczył, że ceni wysoce zaszczyt, jaki go spotkał, i że bardzo poehlebnie jest dla niego być odtąd członkiem instytucji tak uczczonej i poważanej, jaką jest akademja Mikołajowska sztabu jenerałnego, której członkiem honorowym był ojciec jego. W końcu arcyksiążę oświadczył naczelnikowi akademii, że życzy sobie odwiedzić akademję 4 (16) grudnia, lecz uprasza, ażeby zwykle w niej zatrudnienia nie były przerywane i ażeby wszyscy pozostający w służbie w akademii i oficerowie kształcący się w niej, byli w formie codziennej.

Punkt o godzinie drugiej, jego wysokość przyjechał do akademii. Oficerowie wyższej klasy zatrudnieni byli wtedy, grupami, rozstrzygnięciem zagadnień taktycznych. Arcyksiążę wypyttywał się niektórych oficerów o treść zadanych im zagadnień i o sposób rozwiązywania takowych. Następnie jego wysokość przeszedł do sali, w której porozkładane były arkusze mapy Rosji azjatyckiej, ułożone przez oficerów, którzy ukończyli w roku bieżącym kursa akademickie i którzy pracują obecnie nad wykończeniem tych map. Znajdowała się tu także mapa Rosji azjatyckiej, ułożona w sztabie głównym. Korzystając z tego, pułkownik Stubendorf, profesor geodezji i kartografii, zakomunikował jego wysokości szczegóły o niektórych najnowszych naszych badaniach geograficznych w Azji środkowej. Ztąd arcyksiążę przeszedł do audytorjum wyższej klasy, gdzie rozmawiał z oficerami, poczem oglądał wielką mapę strategiczną Rosji europejskiej.

W sali posiedzeń, naczelnik akademii okazywał jego wysokości rysunki i plany wykonane przez oficerów obu klas; przy tej sposobności okazywane były arcyksięciu roboty praktyczne Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza Młodszego.

Następnie naczelnik akademii objaśnił szczegółowo system wszelkich robót praktycznych wykonywanych przez oficerów kształcących się w akademii, zwłaszcza tryb zatrudnienia na kursie dodatkowym, i okazywał jego wysokości niektóre roboty przeszłoroczne oficerów tego kursu.

Z sali posiedzeń, arcyksiążę przeszedł do audytorjum niższej klasy, gdzie kapitan Suchotin miał prelekcję z taktyki kawalerji. Jego wysokość był na tej prelekcji do samego końca, poczem opuścił akademję, zabawiwszy w niej godzinę przeszło.

* Dnia 28 listopada odbyło się, jak donosi *Gon. Urzęd.*, ogólne zebranie członków **Towarzystwa pielęgnowania chorych i ranionych**, w sprawie udzielenia wsparcia ofiarom powstania w Bośni i Hercegowinie i pomocy ranionym. Obecnych było 68 członków, w tej liczbie 28 dam. Posiedzenie zagajone zostało mową prezydującego, senatora, generał-lejtnanta J. M. Gedeonowa, w której przedstawił on stan rzeczy. Tak, zarząd główny, na posiedzeniu 3 września, wyznaczył dla ofiar powstania 10,000 rub. Zaraz potem zarząd główny okólnikowo prosił wszystkie instytucje Towarzystwa o otwarcie u siebie przyjmowania ofiar. Jej Cesarska Mość Najjaśniejsza Pani raczyła pochwalić działania głównego zarządu. Oprócz tego, Najjaśniejsza Protektorka Towarzystwa raczyła zwrócić uwagę zarządu głównego na nastąpiłą zimną porę roku, powiększającą nieszczęśliwe położenie rodzin hercegowińskich i bośniackich, które, według naczynych świadków, przechodzi wszelkie wyobrażenia. Jednocześnie w gronie zarządu głównego powstała myśl posłania do Czarnogórze swego pełnomocnika, tak dla właściwego rozdziału wsparć, jak i dla udzielenia pomocy ranionym i chorym. Przed urzeczywistnieniem tej myśli, zarząd główny miał szczęście przedstawić swój zamiar Najjaśniejszej Pani. Najdostojniejszej Protektorce było szczególnie przyjemnie dowiedzieć się, że Towarzystwo nie przestaje wyciągać ręki pomocy dla nieszczęśliwych wygnańców hercegowińskich. Dowiedziawszy się o takim życzliwym usposobieniu Najjaśniejszej Pani dla projektów głównego zarządu, ten ostatni za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wyjednał Najwyższe zezwolenie na wysłanie pełnomocnika do Czarnogóry. Prawie jednocześnie zarząd główny, w celu przedsięwzięcia urzeczywistnienia zamiaru, porucił oddzielnej komiśji robotę organizacyjną i udał się z prośbą do księcia Aleksandra Hilarowicza Wasilczykowa o przyjęcie obowiązków pełnomocnika Towarzystwa. Ale na nieszczęście, z powodu interesów familijnych, nie pozwalających księciu A. H. Wasilczykowowi udać się zaraz do Czarnogóry, nie przyjął on poruczenia Towarzystwa. Natenczas zarząd główny udał się do P. A. Wasilczykowa, jako osoby mającej zamiar towarzyszenia księciu A. H. Wasilczykowowi, a znanej głównemu zarządowi, i P. A. Wasilczykow przyjął poruczenie Towarzystwa. Tymczasem komiśja, zadanie której stanowiło oznaczenie takiej jednostki sanitarniej, która by była odpowiednia zasobom Towarzystwa, a oprócz tego dość silna do udzielania pomocy sanitarniej, doszła do wniosku, że taką jednostkę stanowi lazaret na 100 łóżek, a ambulatorjum dla przychodzących. Komiśja uznawała za najdogodniejsze urządzenie takiego lazaretu w Cetynji, co łączyło się z życzeniem księcia Mikołaja. Zarazem komiśja zaprojektowała instrukcję dla pełnomocnika, oznaczając etaty służby sanitarniej i tabele materialnych przynależności lazaretu i obliczyła, że utrzymanie takiego lazaretu będzie kosztowało 10,000 rub. miesięcznie, a 60,000 rub. półrocznie. Następnie przydujący oznajmił że Najjaśniejszy Pan i Najjaśniejsza Pani raczyli przysłać na jego imię 10,000 rub. dla odesłania ich do Cetynji, na wsparcie przesiedlonym do Czarnogórze hercegowińcykom; ofiara ta powinna stanowić dla Towarzystwa drogocenny zakład skutecznego wykonania przez Towarzystwo oczekującego nań zadania. W końcu p. Gedeonow, nadmienivszy, że przez przedstawienie biegu sprawy określają się i same kwestje, podlegające decyzji zebrania, postawił następujące dwa pytania:

1. Czy nie zechce zebranie upoważnić zarząd główny do wzięcia obecnie z kapitału zapasowego 25,000 rub. i otworzyć mu z tegoż kapitału kredyt 50,000 rub. w razie opóźnienia się lub braku ofiar dobrowolnych.

2. Czy nie zechce zebranie uznać Piotra Aleksowicza Wasilczykowa za pełnomocnika.

Obydwa wnioski przyjęte zostały jednomyślnie.

Następnie T. A. Oom oświadczył, że dla uniknięcia wszelkich wątpliwości w przyszłości, uznaje za zasadzie § 51, za konieczne wyjaśnić, że w liczbie upoważnionych obecnie 25,000 rub., nie mieszczą się 10,000 rub. wydane 3 września, a dla tego prosił prezydującego i o zatwierdzenie rozchodu tych 10,000 rub. przez ogólne zebranie. Po otrzymaniu i na ten wniosek odpowiedzi zatwierdzającej, J. M. Gedeonow oświadczył, że czynności zebrania się ukończono.

* Dnia 29 listopada, jak donosi *Ruski Inwalid*, odbyła się w **Cesarskim ruskim Towarzystwie technicznem**, pod prezydencją A. W. Gadolina, konferencja wywołana odczytem J. J. Molandera: „O środkach pomocniczych przy kalibrowaniu walców dla żelaza fasonowego“, oraz pod prezydencją M. F. Egerstroma, konferencja z powodu odczytu L. P. Siemieczkina: „O żegludze i handlu w dole Dniepru“. Oba te odczyty były pełne interesu dla naszych techników. L. P. Siemieczkin przyrzekł Towarzystwu komunikować swe ciekawe badania pod względem poznania naszej żegludgi handlowej na morzach Czarnem i Azowskiem.

Tegoż wieczora, prezes IV oddziału Towarzystwa zdał sprawę z prac oddziału w 1875 roku i zakomunikował program prac tegoż oddziału na rok 1876. Następnie odbyły się wybory do IV oddziału Towarzystwa. Postanowiono, że zebrania członków stałych oddziału mają odbywać się periodycznie, raz na miesiąc, w poniedziałek po 1-m dniu każdego miesiąca, począwszy od 8 grudnia, dla rozstrząsania przedmiotów należących do zakresu działalności oddziału. W IV oddziale Towarzystwa odbyło się w 1875 roku sześć konferencji, mianowicie, po jednej konferencji z powodu odczytów pp. Zagoskina, Ławrowa i Siemieczkina, oraz trzy konferencje wywołane tytuł odczytami

p. Szklarewicza. Członkowie oddziału postanowili rozstrząsać w przyszłym roku, tak samo jak dotąd, nowe kwestje z dziedziny techniki wojennej i morskiej, przeważnie pod względem praktycznym. Oprócz odczytów pp. Kajgorodowa i Siemieczkina, w IV oddziale Towarzystwa mają mieć odczyty: M. A. Zinowjew „O mosiedzu na gile do ładunków małego kalibru“, M. A. Kotikow „O nowym sposobie analizy prochu i o składzie rozmaitych gatunków prochu belgijskiego“, i J. J. Filipenko „O lokomotywie na zwykłych drogach, dla celów wojskowych.“ Odczyt p. Kajgorodowa „O pyroksylinie“ ma mieć miejsce 20 grudnia.

* W ciągu tegorocznego lata niejaki p. Widiszw robił w **Wiatce**, jak donosi miejscowy dziennik gubernjalny, **próby uprawiania tytoniu**. Roboty te rozpoczęły zostały w drugiej połowie kwietnia i trwały do końca sierpnia.

Stan pogody podczas rośnięcia tytoniu był o tyle sprzyjający, że tytoni wczesnego i późnego siewu razem dojrział, a sprzęt takowego rozpoczął się w końcu lipca. W taki sposób tytoni dojrział w ciągu sześciu tygodni. Kiedy sprzątano pierwszy zebrany tytoni, z jego korzeni na równinach i na nizinach puszczał potraw. Zbierano takowy w połowie sierpnia. Potraw był gędzny, ponieważ zachwylił go mróz. W ogóle należy nadmienić, że tytoni boi się mocnych mrozów, przymrozki zaś zdarzające się w końcu lata, mogą mu niezaszkodzić. Dla tego tytoni pierwszego sprzętu był dobry i chętnie był kupowany przez krajowców po 4 ruble 20 kop. do 4 rub. 30 kop. za pud. W ogóle pod zasiew użyto około 3/4 dziesiątyny, a zebrano z tej przestrzeni około 70 pudów tytoniu za 290 rubli.

Oprócz tego w ciągu tegorocznego lata próbowali uprawiać tytoni kupcy Riazancewowie, o 7 wiorst od miasta. I u nich tytoni urodził się, ale w mniejszej ilości na dziesiątnę, niż u Widiszowa. W taki sposób pierwsze pomysły próby uprawy tytoniu dowiodły do możliwości istnienia i w tutejszym klimacie tej gałęzi przemysłu. Obecnie na żądanie Widiszowa zawiadomieni zostali wszyscy sąsiedni mieszkańcy miasta, że jeżeli kto życzy sobie, może posyłać chłopów do Wiatki dla nauczania się plantowania tytoniu. W taki sposób tytoni, produkt cenny, może się stać tam przedmiotem uprawy i dobrą pomocą dla mieszkańców miejscowych.

Oprócz tytoniu, Widiszw zajmował się sadzeniem kartofli za pomocą łupin. Przytem brano łupiny zwykłe pozostające przy skrobanu kartofli na pokarm. Przy sadzeniu łupin, nie używano żadnych szczególnych sposobów. Kartofle otrzymano wielkie i smaczne; wysadzano około jednego puda łupin, a zebrano około 6 pudów kartofli. Ten sposób sadzenia kartofli chociaż był znany pomiędzy gospodarzami wiejskimi, ale w gubernji Wiatkiej nie był nigdy próbowany; przyjmowano go z nieufnością i uważany jest za jakies szczerzonne eudo natury.

* W szpitalu bataljonu miejscowego archangielskiego, otwarto niedawno salę rekreacyjną dla chorych, urządzoną z inicyjatywy starszego lekarza tego szpitala, doktora medycyny J. A. Kosmowskiego.

Urządzenie tej sali, jak pisał do *Ruski Inw.*, jest bardzo dobre. Ażeby pobyt w niej żołnierzy był dla nich wedle możliwości pożyteczny, powzięto zamiar mieszkania dla chorych odczytów przystępnych dla nich i nie uciążliwych swą powagą. Środek ten zmierza do dwóch celów: do nastreżenia żołnierzom niezbyt chorym, zwłaszcza zaś wracającym do zdrowia, możliwości przyjemnego spędzenia wolnego czasu, oraz do przyczynienia się pośrednio do rozwoju zdolności żołnierzy.

Salę takie mają swą doniosłość pod tym także względem, że taka rozrywka dla żołnierzy ma zarazem cel higieniczny, ułatwia bowiem pod pewnym względem leczenie chorych. Sala rekreacyjna, dając chorym możliwość przyjemnego spędzania czasu, zależącego na czytaniu książek, gazet, zwłaszcza pism ilustrowanych, tudzież na grze w szachy, na zabawach freblowskich i innych, tudzież na słuchaniu odczytów przystępnych, oddziaływać będzie niezawodnie na usposobienie moralne chorych i zapobiegnie smutkowi chorobliwemu, wyrażającemu się z życia nieczyłnego. Wszystko to może przyczynić się do przedszego powrotu do zdrowia.

* Remontjerowie francuzcy. *Ruski Mir* donosi, że przyjechało obecnie do Petersburga kilku remontjerów francuzkich, z zamiarem kupienia w Rosji wielkiej partji koni wierzchowych dla kawalerji francuzkiej. Weszli już oni w układy z niektórymi naszymi właścicielami stadnin. Remontjerowie ci udadzą się wkrótce w głąb Rosji, do obejrzenia niektórych stadnin prywatnych. Wraz z remontjerami przyjechało dwóch francuzów, będących właścicielami stad, którzy służą remontjerom za biegłych i zamierzają zarazem zapoznać się z hodowlą koni w Rosji.

* Podług Odes. Wiestn., w powiecie chersońskim, niedaleko od granicy powiatu jelizabetgrodzkiego, **zakopano się tej jesieni szarańcza** na przestrzeni tysiąca przeszło dziesięcin.

* Do Nikol. Wiestn. piszą, że 22 października, o godzinie 10-jej z rana, **statek rurski o dwóch masztach, „św. Herasym“**, płynący z Rostowa do Berdianska i chcący wyminąć mieliznę Bielosarajską, wpędzony został przez silny wiatr na mieliznę, gdzie rozbił się. Statek ten wioził 40,000 pudów antracytu. Szyper (będący zarazem właścicielem tego statku), kozak nowoczerkaski Ap. Paronow, oraz dwóch ludzi z osady, przesiadli się na własną szalupę i uszli cało.

TELEGRAMY DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Dubrownik (Raguza), 21 grudnia. Kostan-effendi, który przejeżdżał tędy z Konstantynopola, prowadzi z Czarnogórzem i dowódcami powstania układy, na podstawie udzielenia Hercegowinie autonomji. Niksica znajduje się w ostateczności; znaczne siły tureckie usiłują zaopatrzyć tę twierdzę w żywność. Soczyca postanowił przyjąć bitwę. Stoczona została utarczka pod Utowem, koło Kleku.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* Książę Bismarck, jak się okazuje z jego rozmowy z jednym z członków parlamentu niemieckiego, zamierza odpowiedzieć na broszurę hrabiego Arnima *Pro Nihilo*, inną broszurą, pod tytułem *Pro Multo*.

* Podług gazety Lombardia, papież napisał w tych czasach do króla Alfonsa i do Don Karlosa dwa listy własnoręczne, w których zaklina ich, ażeby „w interesie Hiszpanji i dla uchronienia świata chrześcijańskiego od skandatu, do którego dają powód dwaj monarchowie katolicy, połączeni z sobą ścisłemi związkami pokrewieństwa i wodzący z sobą wojnę, zaprzestali działań nieprzyjacielskich i zawarli z sobą pokój trwały.“

* Z Andaye donoszą pod dniem 4-m grudnia: Siły wojenne Don Karlosa wynoszą jeszcze 50,000 ludzi. Z tych znajduje się w Nawarze 13,000, w Biskai 6,000, reszta zaś działa w innych prowincjach. Policzeni są tu także ochotnicy i ludzie należący do band partyzanckich.

* Żywe rozprawy miały miejsce w Skupczynie Serbskiej, z powodu interpelacji odnoszącej się do aresztowania dwóch poddanych serbskich w Bośni. Izba domagała się od ministra spraw zagranicznych oświadczenia tej treści, iż posłuszny żądaniu izby, gotów jest przedsięwziąć energiczne kroki w celu bezwzględnego oswobodzenia dwóch osób aresztowanych i wynagrodzenia ich za doznane przykrości. W razie niepowodzenia, minister obowiązany będzie zawiadomić o tem izbę, która przedsięwzięcie wtedy inne znova środki. Minister złożył żądaną od niego deklarację.

* Mowa miana przez lorda Hartington w Sheffield, sprawiła, jak się zdaje, wyborne wrażenie w całej Anglii. Naczelnik stronnictwa liberalnego okazał w niej wiele zalet umiarkowania i ujawnił ducha pojednawczego, nieoszacowanego w obecnym stanie rzeczy. Dziennik *Daily News* czyni uwagę, iż szlachetny mówca bardzo dobrze zdeterninował położenie każdego z dwóch stronnictw, gdyż nie podobna zaprzeczyć, iż konserwatyści ustąpili z placu. Mówca wykazał i to jeszcze, że słabą stroną stronnictwa liberalnego jest to, iż nie posiada ono programu ściśle oznaczonego. Radzi przeto liberalnym, ażeby podnieśli sprawę wychowania publicznego.

* Jedną z depesz w Timesie, zmierza do rozproszenia niepokoju wywołanego z powodu zajęcia części terytorjum Zanzibaru przez wojska egipskie. Wojska te zostaną wycofane ztamtąd. W istocie owa depesza donosi, że wiec-król, posłuszny radom Anglii, wysłał admirałowi dowodzącemu jego flotą, Mackillop-paszy, rozkaz natychmiastowego powrotu do Suez. Dodaje wreszcie, iż odtąd już nie ma żadnego powodu do targów pomiędzy Kiedyem a sułtanem Zanzibaru.

Telegramy z gazet zagranicznych.

* Wiedeń, 18 grudnia. Do *Telegraphen-Correspondenz-Bureau* donoszą z Konstantynopola, że sułtan, przyjmując na posłuchaniu ambasadora angielskiego, zapewnił tegoż, iż reformy zadekretowane przez Portę, przeprowadzone zostaną punktualnie i prędko.

* Peszt, 18 grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby niższej, przyjęty został, bez żadnych prawie zmian, traktat handlowy z Rumunją. Następnie prezes ministrów Tisza odpowiedział na interpelację deputowanego Ernsta Simonyiego co do zamiarów rządu austro-węgierskiego w przedmiocie okupacji tych części prowincji tureckich, w których panuje powstanie. Minister oświadczył, że rząd węgierski nie miał dotąd wcale sposobności do przyzwolenia na środek podobny lu do odrzucenia takowego. Wresztą, minister spraw za-b granicznych działa w tej kwestji w porozumieniu z innemi mocarstwami europejskimi, dążąc do tego, ażeby za pomocą jak najrychlejszego przywrócenia pokoju w powstałych prowincjach tureckich, zapobiedz wszelkiej możliwości zakłócenia pokoju europejskiego.

* Neapol, 19 grudnia. Dziś przed południem widziano wielkie czarne słupy dymu unoszące się z krateru Wezuwju szu. Panuje obawa, że przewidywany wybuch trwać będzie długo.

* Londyn, 18 grudnia. Podług otrzymanych tu wiadomości urzędowych z Penang z daty wczorajszej, angiely weszli 13-go b. m. do Blanja nie natrafiający na opór. Ismail, dowódca powstańców, cofnął się z Blanj do Kinty, w skutek czego wojska angielskie posunęły się dalej do Kinty.

* Edynburg, 18 grudnia. Miasto tutejsze doręczyło wczoraj lordowi Derby, sekretarzowi stanu do spraw zagranicznych, dyplom na obywatelstwo honorowe. Lord Derby wspomniął przy tej sposobności o zadowalniających ze wszech miar stosunkach, w jakich Anglija pozostaje z mocarstwami zagranicznymi, i dodał, że Austria zwłoczyła ze złożeniem projektu zmierzają-

